

EMA STRAUB

OVDE SMO SVI ODRASLI

Prevela
Milica Cvetković

 Laguna

Naslov originala

Emma Straub
ALL ADULTS HERE

Copyright © 2020 by Emma Straub

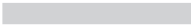
All rights reserved

Translation copyright © 2021 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Mojim roditeljima, koji su se svojski trudili,
i mojoj deci, za koju se ja svojski trudim*

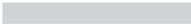
Svako osećanje koje pokazuješ
Kao bumerang je koji bacaš

ABBA

Nikog nije lako voleti,
Ne osvrći se, dušo, samo reci da se trudiš

Šeron van Eten

Voliš da pogrešiš, samo to voliš.

Magnetik filds

Prvo poglavlje

Nagla smrt

Astrid Strik nikad nije volela Barbaru Bejker, ni jednog jedinog dana njihovog četrdesetogodišnjeg poznanstva, ali kad je Barbaru na uglu Glavne ulice i Ulice Morison na istočnom delu gradske kružne raskrsnice udario i ubio prazan školski autobus u punoj brzini, Astrid je znala da joj se život promenio, da je doživela šok od kog se neće povratiti. Tog dana je već imala mnogo obaveza – jutro je provela u vrtu, imala je zakazano kod frizera u 11.30 a zatim je njena unuka Sesilija trebalo da stigne s dva kofera i bez roditelja (ni nalik nesreći sa školskim autobusom – ipak iziskuje izlaz za bekstvo), a Astrid je trebalo da je dočeka na stanici u Klapamu i dovede u Veliku kuću.

Autobus je udario Barbaru odmah posle jedanaest. Astrid je sedela u automobilu parkiranom na unutrašnjoj traci kružne raskrsnice, onog bujnog kruga u središtu grada, i popravljala kosu u retrovizoru. Zar nije uvek slučaj da kosa izgleda najbolje onog dana kad je predviđeno šišanje? Kod kuće nije prala kosu osim ako je išla na plažu, plivala u vodi punoj hlora ili ako

bi prema njoj slučajno poletela neka strana supstanca (boja, lepak). Ne, svakog ponedeljka već pet godina Berdi Gonzales je Astrid prala kosu, a pre toga joj je kosu prala Nensi, u istom tom salonu *Lepota šišanja*,* smeštenom na jugoistočnoj strani trga, četvrt kruga između banke *Klapam kredi junion* i *Suzanine knjižare*, dijagonalno od *Spirove palačinkarnice* kad se pogleda kroz otvorene stranice belog drvenog paviljona na travnatom centru ostrva. Pranje kose kod frizera je zaostao običaj generacije njene majke i afektiranje nesvojstveno majci, a ipak je to radila. Nije to bilo skupo zadovoljstvo kad se uporedi sa cenom dobrog balzama. Svakog osmog ponedeljka Berdi je i šišala Astrid. Nensi je nešto bolje šišala, ali Berdi je bila bolja sa šamponom a Astrid nije bila tašta, samo praktična. U svakom slučaju, Nensi se penzionisala i nije joj nedostajala. Berdi je bila iz Teksasa a roditelji su joj iz Meksika. Astrid ju je smatrala za zračak sunca: jasan, topao, ponekad oštar, ali uvek dobar za nečije raspoloženje.

Bio je kraj leta, što je značilo da će uskoro od ponedeljka do petka Klapam opet pripadati samo meštanima. Deca će ići u školu a letnji stanovnici će opet postati vikendaši i život će se vratiti mirnijem toku. Astrid je pregledala mrlje na koži. Krpelji i rak kože bili su združen strah svakog ko je vreme provodio napolju u dolini Hadson, svakako onih starijih od dvadeset pet. U retrovizoru je Astrid posmatrala kako se u Klapamu odvijaju ustaljene aktivnosti: žene sa smotanim podlogama za jogu polako su izlazile iz gradske većnice, bogati turisti šetali su pločnicima i gledali da kupe nešto što su slučajno propustili poslednja tri meseca, meštani su sedeli i pili kafu za šankom kod *Spira* i u *Gradu kroasana*, gde se sedam dana u nedelji, već od pola osam, mogao zateći s novinama svaki muškarac od šezdeset pet godina. Frenk, vlasnik gvoždare u

* Igra rečima: *shear beauty* – lepota šišanja i *sheer beauty* – čista/savršena lepota. (Prim. prev.)

kojoj je prodavao sve od prozorskih ventilatora i svežih jaja do akumulatora i malih kolekcija di-vi-dija, stajao je pod svojom tendom dok je njegov sin tinejdžer dizao gvozdenu rešetku. Male prodavnice koje su prodavale majice i dukseve na kojima velikim slovima piše KLAPAM nisu se otvarale pre podneva. Najluksuznija prodavnica odeće u Glavnoj ulici *Butik itd?*, čije ime je i pravopisno i filozofski nerviralo Astrid, otvarala se isto u podne, što je Astrid znala jer je tamo nerado kupovala većinu svoje odeće.

Astrid je pogled prenela na ono ruglo, *bête noire** svakog Klapamca, kako stalnog tako i privremenog meštantina – nezgrapnu trapezoidnu građevinu koja je već godinu dana zjapila prazna potpuno ogoljenog ogromnog unutrašnjeg prostora, osim predmeta koje je ostavio poslednji stanar: merdevine, dve kante boje i tri krcate kese za đubre. Na prozoru je stajao natpis PRODATO i broj telefona, ali taj broj je odavno isključen. U okružnoj evidenciji, koja je dostupna svakom ko želi da pogleda – a Astrid je pogledala – piše da je zgrada zaista prodana pre godinu dana, ali niko nije znao kome, a ko god to bio ništa nije uradio, nego je pustio da se množe gomile prašine. Važno je šta će biti tu: ako je to neka robna kuća ili nacionalni lanac, biće rata. Posmrtno zvono za varoš kakvu njeni meštani poznaju. Kad je *Rajt ejd* došao, čak ne ni u sam Klapam, već na periferiju gradića kojoj je bila potrebna apoteka, ljudi su pomahnitali. Astrid je još držala tablu s natpisom DRŽI SE LOKALNOG, KUPUJ U MALIM RADNJAMA ukopan u zemlju pored poštanskog sandučeta. Od svog novca je pravila te table i delila ih. A da je to otvoreno u samom gradu? Astrid to nije mogla ni da zamisli. Ako onaj ko je kupio zgradu ne zna ili ne haj, nastaće neredi na ulicama a Astrid će nositi najveće vile.

Kako je proćelje zgrade na istočnom vrhu raskrsnice, kuda većina automobila ulazi u Klapam, i njeni veliki prazni prozori

* Fr.: noćna mora. (Prim. prev.)

dočekuju ljude u varoš, to je veoma žalosno stanje. Barem je odmah pored očaravajuća *Salova picerija*, sa crvenim i belim pločicama na zidu i kutijama s odštampanim likom brkatog vlasnika.

Barbara je stajala na pločniku, odmah uz poštansko sanduče ispred *Lepote šišanja*. Njen automobil, zeleni subaru hečbek, bio je parkiran pred opštinskom zgradom u kojoj su bile gradonačelnikova kancelarija, predškolska ustanova, škola joge i zimska pijaca, između ostalog. Da li se vraćala u kola pošto je poslala pismo? Da li je žmirkala preko puta u natpis PRO-DATO, kao da će joj on ponuditi neku novu informaciju? Astrid nikad neće saznati. Posmatrala je kako Barbara ide ispred prednjeg branika kola i stupa na ulicu, a onda je i dalje gledala kako žuti školski autobus sa šezdeset četiri sedišta jurca ulicom i obara Barbaru, uredno i tiho kao što padaju vojnici igračke njenih unuka. Astrid je podigla štitnik i iskočila iz kola. Kad je prešla ulicu, tamo se okupilo već šestoro ljudi. Bilo je krvi, ali ničeg groznijeg od onog što je dvanaestogodišnjacima dozvoljeno da gledaju na kablovskoj televiziji. Astrid je i ranije viđala smrt izbliza, ali ne ovako, ne na ulici kao zgažen rakun.

„Bio je prazan“, kazao je Randal. Njegova je benzinska pum-pa, zbog čega se smatrao autoritetom za vozila. „Osim vozača. Dece nema.“

„Treba li da je pokrijem? Ne bi trebalo da je pokrивam, zar ne? Ili bi?“, pitala se Luiz, prilično tupava, draga devojka koja je držala školu joge, ali nije znala gde joj je glava.

„Dobio sam policiju“, kazao je čovek nervoznog izgleda, što je svakako trebalo uraditi, i pored toga što je policijska stanica udaljena dva bloka i što je bilo jasno da policajci ništa nisu mogli da urade, bar ne za Barbaru. „Halo“, kazao je u telefon pa se okrenuo kao da štiti ostale posmatrače od onoga što je još bilo na asfaltu. „Dogodila se nesreća.“

„O, za boga miloga“, kazala je Berdi kad je izašla iz salona. Ugledala je Astrid i povukla je u stranu. Držale su jedna drugoj

laktove i stajale nemo dok nije stigla policija, kad je Astrid dala broj telefona i adresu Barbarinog supruga. Adresar joj je uvek bio uredan, a eto i zašto, za svaki slučaj. Hitna pomoć je podigla Barbarino telo, krutu palačinku, i stavila ga na nosila. Kad su oni otišli, Berdi je blago gurnula Astrid prema vratima salona.

Lepota šišanja se s godinama preuređivala, bilo je pokušaja modernizacije. Ogledala nisu imala ramove a tapeti su bili srebrni sa sivim geometrijskim šarama, što je sve trebalo da to mesto učini prefinjenijim, ali ono to i dalje nije naročito bilo. Berdi nije mogla da se liši činija prašnjavih sušenih latica i plodova u toaletu ni vezenih jastučića na klupi kod ulaza. Ako je neko pozeleo elegantnije mesto, slobodno je mogao da traga za njim.

„Prosto neverovatno“, rekla je Astrid. Spustila je tašnu na klupu. U salonu nikog nije bilo jer je uvek tako ponedeljkom, kad je *Lepota šišanja* zatvorena.

„Neverovatno mi je. U šoku sam, sasvim sigurno sam u šoku. Slušaj me samo! Mozak mi ne radi.“ Ućutala je. „Da li sam dobila aneurizmu?“

„Nisi dobila aneurizmu. Ljudi naprosto umiru.“ Berdi je nežno povela Astrid držeći je za lakat i postavila je uz lavabo. „Pokušaj da se opustiš.“ Berdi je šišala i u ustanovi za onemoćale *Čapljina livada* na rubu Klapama, pa je imala izvestan hladan stav prema nevoljama smrtnika. Kad-tad svi odlaze. Astrid je sela i zavalila se dok vratom nije dotakla hladni porcelan lavaboa. Zažmurila je i slušala kako Berdi pušta toplu vodu i na svojoj ruci proverava temperaturu.

Ako je Randal u pravu da je autobus bio prazan – to je značajno. Astrid je imala troje dece i troje unučića, a i da nije, gubitak deteta je najveća tragedija, za njom odmah gubitak mladog roditelja, pa istraživača kancera, trenutnih predsednika, filmskih zvezda i svih ostalih. Ljudi njenih godina – Astridinih i Barbarinih – prestari su da bi to bila čista tragedija a

kako Barbara nije imala dece, ljudi će to smatrati srećom, to jest, srećom što školski autobus nije pregazio nekog drugog. Ipak to nije delovalo pravedno prema Barbari. Imala je supruga, mačke. Pre više decenija je radila kao redar na pešačkom prelazu kod osnovne škole – kakve li ironije! *Bar nije bila na svom uglu*, pomislila je Astrid pa uzdahnula dok joj je Berdi grebala scalp kratkim noktima. O čemu je Barbara razmišljala dok je autobus tutnjao prema njoj? Šta je sve trebalo da obavi tog dana? Astrid se uspravila pa joj se s kose cedilo niz vrat i po bluzi.

„Jesi li dobro?“, pitala je Berdi i pomerila joj peškir na ramena.

„Ne“, kazala je Astrid, „mislim da nisam. Čak nisam – ti to znaš – čak nisam ni volela Barbaru. Sad se osećam pomalo, ovaj, uzdrmano.“

„E pa, u tom slučaju“, kazala je Berdi i obišla stolicu pa čučnula ispred Astrid da bi bile u istoj visini, „hajdemo pozadi.“ Berdi je stisnula usta u liniju, staložena kao katolička veroučiteljica. Za sve je imala rešenje.

Astrid je polako klimnula glavom i pružila Berdi ruku. Zašle su iza zida kod lavaboa, u sobu gde je mlada žena bez obrva po imenu Džesika radila triput nedeljno depilaciju voskom, pa su legle jedna do druge na madrac širine bračnog kreveta, Astrid na leđa, a Berdi podbočena na lakat. Astrid je zažmurila, najednom iscrpljena. Kao i obično, posle tako mnogo vremena, postojao je određen ritam i sled onog što će se odvijati, pa je Berdi počela nežno da ljubi Astridine obraze, uši, vrat, sve osim usta, ali tog dana je sve bilo drugačije i Astrid je pružila ruku pa privukla Berdina usta do svojih. Nije bilo vremena za gubljenje, bar ne u ovom životu. Uvek se nađe neki školski autobus – koliko puta na to treba nekog podsećati? Tog puta bilo joj je jasno. Bila je šezdesetosmogodišnja udovica. Bolje ikad nego nikad.

Drugo poglavlje

TV u taksiju

Sesilija je sedela između roditelja na zadnjem sedištu taksija i mirisala na sapun protiv znojenja. *Amtrak* je zahtevao da se putnici između trinaeste i petnaeste godine bez pratnje pridržavaju nekoliko striktnih mera, od kojih je jedna ta da ih na železničku stanicu doprati neko odrastao. Aranžman je trebalo da bude zabavan, ali Sesilija je raspoznavala istinu i kad nije prijatna. Imala je trinaest godina i koristila internet. Bila je manje-više u nekoj vrsti zaštite svedoka. Nisu je isterali iz škole, bar ne zvanično. Bio je to pre sporazum da pauzira, onako kako to rade nečiji roditelji na televiziji, neposredno pred neizbežan razvod. Tako je Sesilija rekla gotovo u prolazu kad su ona i njeni roditelji razgovarali o tome šta da preduzmu, kako da reše problem sa školom. Bila je to zapravo šala – *Možda bi trebalo naprosto da se odselim kod bake na godinu dana*. Međutim, sutradan su roditelji sedeli za malenim kuhinjskim stolom krvavih očiju kao da se odande nisu ni makli od večere prethodnog dana i rekli da su pisali školi i razgovarali sa Astrid i, da, to je plan. Sesiliji je bilo veoma teško da shvati na koga se više ljuti – na roditelje što je odbacuju ili na školu što dopušta da je odbace. Nije bilo ni blizu pravednog. U stvari, bilo je sasvim suprotno od

pravednog. Bila je to šugava situacija, čak i ako znači da će se iz stančića preseliti u ogromnu kuću. Svaku dobru stranu naveliko je prevazilazilo poražavajuće osećanje apokaliptičkog neuspeha i duboke nepravde. No Sesilija je već hiljadu puta pokušala da sve objasni pa ipak će tamo završiti, tako da pojam nepravde zaista više nije bio od značaja. Sve je rešeno.

„Velika kuća je stvarno najlepša pred kraj leta, zapravo čitava dolina.“ Sesilijin otac Nikolas Strik, Niki Striki, bio je najmlađi u porodici a pobegao je iz roditeljske kuće pre osamnaestog rođendana i vraćao se samo za praznike i posebne prilike koje su išle uz grižu savesti mesecima unapred. On nije bio pouzdan izvor. Taksu je skrenuo u Aveniju Fletbuš i pošao prema mostu Menhetn. Sesilija je pomislila kako bi njen otac mogao biti najbolji otac na svetu kad bi obrijao bradu i isekao kosu koju je obično vezivao u kratak, čupav konjski rep na potiljku ili kad bi kupovao odeću koja nije pravljenja za rančere i kauboje. Umesto toga, otac je uvek izgledao kao neko ko bi mogao biti lep kad bi to hteo, samo što su brada, odeća i kosa delotvorne prepreke.

„Ona zaista ima sjajan ukus, a i poznaje svakog“, kazala je Žilijet. Sesilijina mama je Francuskinja i znala je šta je dobar ukus, svi su to govorili. Žilijet je volela Astrid više nego što ju je voleo njen muž. Moguće da je volela Astrid više nego njen muž, i tačka. „Ima velikih, čistih javnih bazena i treba da čekaš samo zato što je neko spor, a ne zato što ima njih sto ispred tebe. Klapam je sjajan, *chérie*,* znaš i sama. Oduvek si volela da ideš tamo, čak i kad je ta kuća bila opasnost za malu decu pa sam se uvek plašila da ćeš se ubiti na ivici nečeg. Uostalom, bolje je biti u prirodi, krv dobija više kiseonika.“

To nije zvučalo tačno, ali Sesilija se nije potrudila da joj protivreči. Jer, da je tako, šta su kog đavola radili njeni roditelji kad su njenu krv trinaest godina lišavali veće količine kiseonika?

* Fr.: dragi, draga. (Prim. prev.)

„Već sam pristala na plan. U redu je, zaista.“ Sesilijini koferi su bili u prtljažniku. Njih troje – Sesilija i roditelji – zauzeli su svaki pedalj prostora u kolima, kao oni što idu na posao u vreme špica u metrou na liniji F.

„D'accord“, rekla je Žilijet i potapšala ćerku po butini. Vilica joj je zadrhtala pa se okrenula prema prozoru. „Dobro.“

„Jesi li sigurna da hoćeš da putuješ sama? Mogli bismo da se ukrcao s tobom i da te smestimo.“ Niki se dotad nikad nije dobrovoljno javljao da ide u Klapam – možda je i ovo već napredak. Protrljao je bradu šakama.

„U redu je, tata. Samo ću još jednom pročitati *Relikvije smrti*. To je samo dva sata.“

„Misliš da možeš da savladaš dva kofera? Ima pokretnih stepenica.“ Žilijet je bila plesačica, snažna a i praktična kad je reč o telu. Dobar kvalitet za majku. Kad god bi Sesilija pala ili se povredila kao dete, Žilijet je zavrnila nogavicu i pokazala ćerki ožiljak. Sesilija se trudila da se podseća na tako nešto kako bi smanjila pinjatu prirodne veličine od svojih roditelja koju je sve vreme pravila u glavi. Nisu oni krivi, ali nije ni ona kriva, a roditelji su ti od kojih se očekuje da se obruše i srede sve. No njeni roditelji nisu bili od onih što prave gužvu. Majka je bila plesačica koja se pretvarala da ne puši. Otac je bio hipik koji je preko interneta prodavao buketiće sušene žalfije i kristale mlađim hipicima. Njegovih pet minuta slave, osim u porodici gde je bio čuven po salati od kinoe, rastrubljenim prdežima i duhovitim improvizacijama pesama, bila je uloga lepog gimnazijalca u filmu *Život i priključenja Džejka Džordža* snimanog kad je i sam bio lep maturant. Iskustvo s obožavateljicama tinejdžerkama bilo mu je tako grozno da je postao budista i sledeću godinu proveo u manastiru na Tibetu. Oni nisu bili neko ko bi vikao i urlao ni u čije ime, pa ni u njeno.

„Sve će biti u redu, mama.“ O retrovizor je bio okačen osveživač vazduha u obliku jelkice pa je Sesilija posmatrala kako se klati levo-desno dok su prelazili most. Televizor u taksiju je

treštao pa ga je Žilijet utišala palcem. Dan je bio prelep – plavo nebo bez oblaka, redak saobraćaj. Sesiliji je gotovo bilo žao što napušta grad, ali onda je pomislila na povratak u školu u septembru, na to što njena najbolja drugarica neće govoriti s njom i što će svi pretpostaviti, zato što odlazi, da je ona kriva – poniziće je! Sesilija Raskin-Strik, koja je spavala sa svojim lutkama ameriken gerl do svoje dvanaeste godine, do prošle godine! A nisu bile čak ni od meke plastike! Tad nije bila tužna, bar ne zbog odlaska. Ostatak vožnje roditelji su gledali svako kroz svoj prozor a Sesilija je gledala preko taksistinog ramena i nadala se da vozi pravim putem.

Treće poglavlje

Eau de jarac

Porterino kupatilo je vonjalo na koze zato što je Porter vonjala na koze. Sama nije uvek osećala taj miris, svakako ne kad je bila sa životinjama, ali kad bi stigla kući i otišla da se tušira, para bi joj otvorila pore i cela prostorija bi se pretvorila u seosko dvorište. Bilo je gore kad bi se osećala na sir, uglavnom zato što bi ljudi bili skloni da miris sira pripišu njenom telu, dok su za miris koza očigledno životinje bile krive.

Pošto je diplomirala na Hempširskom koledžu, Porter se vratila u Klapam tako brzo kao kad odapneš gumicu za tegle na drugi kraj sobe. Otac joj je umro dve i po godine ranije pa joj je boravak na studijama u Masačusetsu bio glup, ali majka je insistirala da tamo ostane. *Čemu onda sve?*, pitala je majka. Šta bi radila u Klapamu osim što bi sedela i tugovala? Porter je smatrala da će, ako oca može negde naći, u nekom obliku, to biti kod kuće. Zato se vratila i brzo povratila tinejdžerske navike, ali s odsečenim delom porodice, kao da je otac bio samo san. Bilo je to kao da uči da hoda šepajući – u početku teško, ali onda se tako navikla na to da se nije ni sećala kakav je život bio dok je imala dve čvrste noge.

* * *

Radila je kao zamena nastavnice u gimnaziji, zatim u *Klej depou*, skupoj prodavnici keramike u Glavnoj ulici. Kad joj je bilo skoro trideset godina, njena drugarica iz detinjstva Harijet pretvorila je roditeljsku zemlju u organsku farmu pa su kupile nekoliko koza i čitale knjige o fermentaciji te je sad, gotovo osam godina kasnije, kozji sir iz *Zapljeskaj veselo* bio dostupan u njujorškim prodavnicama i u svim restoranima u Klapamu kao i u specijalizovanim prodavnicama sireva po celoj zemlji. Harijet je prodala Porteri zemlju i svoj deo koza (bilo ih je ukupno dvadeset četiri) pa se sa suprugom odselila u Oregon, te je tako Porter ostala jedina vlasnica.

Možda joj upravo zbog koza zamisao da zatrudni sama nije izgledala tako strašno. Navikla je da pomaže u reprodukciji, da ima udela u stvaranju života, makar on bio kozji. Rasplodne farme su bile banke sperme a odrasla je oko toliko farmera da je znala kako funkcioniše biologija. Uistinu samo su mejnstrim, heteronormativni parovi radili one ludosti, birali partnere na osnovu čega, smisla za humor? Toga na koji koledž su išli? Šta su radili s jezikom dok se ljube? Pa onda prave bebu. Zašto svi ne biraju nekog za brak a onda odaberu spermu koju žele odvojeno? Osim toga, očevi umiru, svako može umreti, zar to ljudi ne razumeju? Ne možeš tražiti od nekoga da ti bude sve jer taj neko može da ti bude oduzet. *Biće* oduzet u nekom trenutku. Svakako bi bilo idealno imati partnera da ti pomaže s detetom kad se ono rodi – nije budala, znala je da ima samo dve ruke – ali nije želela da čeka do svoje četrdesete. Možda da živi u većem mestu, gde je izbor za viđanje veći, ne bi osećala da je u takvoj žurbi. Međutim, Porter je znala svakog u Klapamu s kim bi mogla da se upusti u seks a na tom spisku nije bilo premija. Bilo je romantičnih partnera s kojima bi Porter mogla da ima bebu: Džeremi, njen dečko iz gimnazije i prva ljubav, koji je hteo da se oženi njom kad su bili osamnaestogodišnjaci, a koji

je sad živeo na drugom kraju grada sa živahnom suprugom i dvoje dece školskog uzrasta; Džon, njen momak s koledža koji je pušio travu češće nego što je jeo hranu i koji se preselio u Vermont i izgleda postao profesionalni bukač, pristalica Bernija Sandersa na *Fejsbuku*; Hiro – momak s kim je jednom spavala dok je bila u vezi s pušačem trave – student iz Japana koji nije koristio društvene mreže a imao je ime koje nije moglo da se nađe na *Guglu*, pa je izgubila vezu s njim. Ni seks nije bio dobar, ali šta je to dobar seks? Mogao je biti dobar muž, dobar otac, ko zna? Verovatno je to i bio s nekom drugom. Onda su bili momci s kojima je Porter spavala posle koledža: Čad, advokat, koga je smatrala i seksi i dosadnim, nešto nalik bejzbol meču; Metju, zaposlen ispod kvalifikacija kao konobar s kojim se viđala nekoliko meseci i koji je sad imao drugu devojku, ali joj je i dalje ponekad slao poruke noću, prazne oblačiće što se pojavljuju i nestaju posle: *Ćao, mislim na tebe*; Bili, momak kog je upoznala na letovanju u Portoriku, a on je tu došao na odmor iz Viskonsina i za koga je Porter bila ubeđena da ima beli trag burme na prstu; a onda Rajan, njen najnoviji dečko, jedini posle koledža koga je predstavila porodici i koji je verovatno nije voleo i sasvim sigurno nije želeo decu. Slučajna trudnoća se dešava, ali Porter je uzimala pilulu još od trećeg razreda gimnazije i otad se to njoj nije desilo. Za to vreme njene drugarice su imale beskrajne zabave povodom veridbe, venčanja, darivanja buduće bebe, rađanja, i kao rakete su proletale pored nje. Oba njena brata imala su decu, a bar jedno od njih, njena bratanica Sesilija, bilo je najsajnije dete ikad rođeno. Porter je bila i sama spremna da poleti pa je prestala da čeka da se pojavi pilot.

Izbor sperme bio je krajnji cilj nalaženja partnera na internetu – svi potrebni podaci mogu se naći na papiru. Porter nije bila sigurna da veruje onom što su u suštini bile biografije – u njima svi preuveličavaju istinu – stoga se usredsredila na činjenice. Sama je bila visoka pa joj nisu potrebni geni visine; nije bila Jevrejka, stoga je donor mogao biti, u smislu Tej Sašove

bolesti i drugih oboljenja s „jevrejskog panela“, tako joj je rekao reproduktivni endokrinolog. Porter je htela da nadoknadi ono što joj je nedostajalo – fizička koordinacija, sposobnost da dobro peva. Bolje je da ne razmišlja o tim muškarcima koji masturbiraju u čašu. Nije znala koji je više odbija: onaj koji donira spermu samo da bi došao do gotovine ili onaj koji je donira zato što mu se dopada zamisao da nepoznate žene izrode mnogo njegove dece. Porter o tome nije mislila. Sperma je sastojak i prema njemu treba da smisli kakvu tortu želi da napravi. Dete će biti samo njeno, a ona čaša puna plivača samo je sredstvo do tog cilja. Tako je sad Porter bila trudna i nosila devojčicu. Nauka je funkcionisala i čuda se dešavaju. To dvoje se međusobno ne isključuje.

Porter je isključila vodu i gledala kako se sapunica skuplja u jezero oko njenih stopala. Grudi su joj uvek bile skromne i male, čak i kad se ostatak tela s godinama raširio. Sad su bile pune i čvrste, više od pune šake rastegnutog tkiva. Kukovi i stomak krili su tajnu svojom mekom širinom, što je profesionalna mana. Porter nije verovala nikom mršavom ko radi u proizvodnji sira. Ponekad se takve sreću, uglavnom u prodaji, pa se ona njih klonila. Važno je uživati u proizvodu. Hvala bogu da je njen sir pasterizovan.

Sad kad je već na pola puta i uveliko se poznaje, znala je da će morati da kaže ljudima. A pre nego što kaže ljudima, moraće da saopšti svojoj braći. A pre nego što saopšti braći, moraće da obavesti majku. Zнала je da je većini žena nezamislivo da majku ne upute kako se upuštaju u takvo iskustvo – viđala je mnoštvo odraslih žena kako stežu majci ruku u čekaonici reproduktivnog endokrinologa. Međutim, Astrid Strik nije bila takva. Zнала je kako da izvuče mrlje s belih košulja. Umela je da nabroji imena svih biljaka u svom vrtu i prepozna drveće i ptice. Mogla je od nule da spremi sve živo. No nije iskazivala intimnost kakvu je Porter primetila kod drugih majki, onu zbog koje puste decu da spavaju u njihovom krevetu posle ružnog

sna ili im dozvole da pokvase kosu u bazenu. Astrid je uvek postojala – kako pre tako i posle muževljeve smrti – na ispravan način. Imala je pravila i prikladnu odeću za svaku vremensku priliku, za razliku od Porter, koja nije imala ni jedno ni drugo. Naravno, to je bio deo celine. Porter će puštati ćerku da spava u njenom krevetu ako želi i svake noći. Žvakaće hranu i pljuckati je u njena usta ako to beba želi. Porter je nameravala da bude topla kao pećnica. To će reći majci.

Rasel Strik je voleo *Zonu sumraka* pa je Porter mislila da bi ocu preko nje mogla da saopšti – kazala bi mu da zamisli epizodu u kojoj je beba napravljena u laboratoriji i stavljena u njeno telo. Nije pravedno kako većina ljudi ima oba roditelja i stoga babu i dedu za decu i zašecerene nadimke. Porter je navikla na tu nepravednost – njeno diplomiranje, venčanja braće, majčin pedeseti rođendan, šezdeseti rođendan, svi ti glupi veliki dani – ali nekako to nije postalo lakše. Njega i dalje nije bilo, propustiće i sve njene velike dane uz velike dane njene braće. A bio bi srećan zato što ona ima bebu, možda (na neki uvrnut način, tako da čak naglas to ne bi ni pominjali) čak pomalo srećan što bi bio primarna muška figura, osim njene braće, pa bi on, deda, dominirao. Deku, dekicu, dedicu, dedičuljak. Porter nije znala šta bi od toga bio, koji šašav nadimak bi mu dala Sesilija a onda ga tako zvali svi unuci. Porter je sanjala kako je nekako njen otac postao i bebin otac u nekakvoj mešavini putovanja kroz vreme i čarolije, samo bez uznemirujućih asocijacija koje bi tako nešto imalo u stvarnom životu – u njenom snu otac je nekako bio i njen deda kao i otac, a i detetov otac sve ujedno, bezvremeni duh a žene u porodici su sve same obavile. To je kao film Breda Pita koji te navede da plačeš iako je dobio sve loše kritike.

Porter je preskočila rub kade i uvila se peškirom. Rukom je obrisala ogledalo i ostavila dovoljno prostora da vidi svoj odraz.

„Zrela si“, rekla je sebi. „Zrela si žena sa sve zrelijom bebom u sebi. Odrasla si. Ovo je tvoj život.“ Okrenula se postrance i

ruku stavila ispod stomaka. „Zdravo. Ja sam tvoja mama i kunem se bogom da će sve biti u redu. Devedeset pet posto sam sigurna da će sve biti u redu. Bar sedamdeset posto. Kunem se. Jebiga.“

Tog dana će reći majci. Ili sledećeg. Najkasnije će majci reći sledećeg dana.

Četvrto poglavlje

Maloletnica bez pratnje

To je tek četvrta stanica vozom – Jonkers, Kroton, Pokipsi, Klapam. Sesilija je imala sedište do prozora, ali je zabila nos u knjigu. Kondukter joj je dao narukvicu na kojoj je pisalo BEZ PRATNJE, ali moglo je da piše i: NAPUŠTENO NAHOĆE, MOLIM VAS POVEDITE ME KUĆI I NAPRAVITE MI SENDVIČ. Sve majke u vozu – Sesilija je mogla da oceni koje su majke čak i ako je samo nekoliko zapravo bilo s decom – sažaljivo su je gledale i postavljale besmislena pitanja kao što je: „Zar nije lepo napolju?“, na šta bi se ona osmehnula i klimnula glavom. Očevi su ili smatrali da je bolje da se ne obraćaju tinejdžerki ili su uspevali da isključe mozak koji primećuje decu koja nisu njihova.

Druge devojčice – devojčice s kojima se donedavno družila, one koje su pile hladnu kafu iz šolja koje su roditelji ostavili na kuhinjskom stolu i ponekad čak i dva prsta votke ukradene iz zamrzivača – mogle su se u zgodnom trenutku sakriti u toaletu pa iskočiti u nekom mestu koje zvuči uzbudljivije, kao što je Rim (makar to bio Rim u državi Njujork) ili u Najagara Folsu

(čak i ako nemaju kabanicu a i premlade su da se kockaju), ali Sesilija nije želela da roditelji brinu. Posebno ne sad. Šta bi se dogodilo kad ne bi izašla iz voza? Sesilija je jasno sve zamislila – Astrid bi nesumnjivo tačno znala šta treba učiniti, kako zaustaviti voz, kako pretražiti perone na sledećih dvanaest stanica. Verovatno ima i voki-toki u fioci sa starudijama kojim može lično da pozove konduktera. A onda bi Sesilija bila u nevolji a roditelji bi morali da uskoče u sledeći voz i svađali bi se, pa bi stigli u Veliku kuću i još se svađali o tome ko je kriv za sve to, a nikad ne bi shvatili da su, kad se bolje zagleda, *sami* krivi. Bez obzira na to, imala je samo četrdeset dolara i kreditnu karticu roditeljskog računa pa, čak i kad joj ne bi smetalo da sve uznemiri, to ne bi dugo trajalo. Nije sazdana za život u bekstvu.

Klapamska stanica je bila samo dugačak peron sa šinama s obe strane, nalik zubima s protezom. Pored nje je brzo tekao Hadson. Uz kondukterovu pomoć Sesilija je izvukla ogromne kofere na peron i pokušala da ne umre od sramote kad je ovaj povikao ime njene babe i gromoglasno nadjačao brujanje voza, zvuke automobila u prolazu i cvrkutanje ptica u vazduhu. Stanica se produžavala dugačkim, opasnim stepenicama do čekaonice s klupama od drvenih letvica. Verovatno je tog časa Astrid tamo. Više nikog nije bilo okolo. Neki ljudi su gradove smatrali zastrašujućim, znala je Sesilija, ali njih su svakako zaveli obmanjujuća statistika i filmovi o Betmenu. Nije bilo ničeg zastrašujućeg u tome da si u mestu gde si uvek okružen stotinama ljudi – uvek je u blizini bio neko ko bi čuo tvoj vrisak. S obzirom na to da je savremena devojčica, Sesilija je znala kako njena rasa i ekonomski status znače ne samo da neko može čuti njen vrisak već i da bi neko verovatno pomogao. Istina je i da su je, zbog toga što je devojčica, roditelji naučili da nosi ključeve od kuće između prstiju, kao Vulverin, za svaki slučaj.

Kondukter je još jednom viknuo bakino ime – „As-trid Striik!“, kao da je baka jedini učesnik emisije *Ko će se pobrinuti za*

ovu maloletnicu? Sesilija se nervozno nasmejala dobro znajući da njena baba nikad u životu nigde nije zakasnila.

„Sigurna sam da je gore; mora da je otišla u toalet.“ Prekrstila je ruke preko grudi. Svi su se već iskrcali i veselo išli uz stepenice u zagrljaj njima dragih koji ih čekaju ili prema automobilima ili do *Spira* koji je samo blok udaljen od vode.

Konduktar se nije smešio. Pogledao je na sat. „Sad zadržavamo ceo voz, gospodo.“

Sesilija se taman spremila da ga pita zbog čega trinaestogodišnjakinju oslovljava s „gospodo“, kad je ugledala babu kako trči niz stepenice a tašna poskakuje za njom kao sivkast kožni plašt.

„Eno je, tamo“, rekla je Sesilija, kojoj je toliko laknulo da je pomislila da će se rasplakati. Kad je Astrid sišla na peron, mahala je obema rukama sve dok se nije našla pred unukom i mogla da je dodirne, pa je uhvatila za mišice i poljubila u čelo. Sad su bile manje-više iste visine, s malom prednošću mladosti.

„Možete je sad pustiti“, rekla je Astrid. „Misija obavljena.“

Konduktar se okrenuo oko svoje ose pošto je lako klimnuo glavom a tren kasnije voz je pošao iz stanice kao da se ljuti.

„Zdravo, bako“, rekla je Sesilija.

„Zdravo, dušo“, rekla je Astrid. „Danas sam gledala kako nekog gazi autobus.“

Sesilija je iskolačila oči. „Nekog?“

„Nekog. Ženu mojih godina. Znala sam je skoro celog života. Zato se osećam pomalo zbrkano. Da slučajno ne umeš da voziš?“ Astrid je podigla naočare za sunce navrh glave. Pogled joj je zaista bio pomalo ošamućen i načas je Sesilija poželela da se nađe na drugoj strani perona i krene u suprotnom smeru.

„Imam trinaest godina.“

„Znam koliko godina imaš. Tvog oca sam naučila kako da vozi s manuelnim menjačem kad je imao jedanaest. Uvežbavali smo parkiranje upravo tamo, u sledećoj ulici, pored reke.“ Ručkom je pokazala kako su preleteli preko nasipa i upali u vodu.

„Ha! Pljus!“ Niki je bio najmlađe dete a sve je radio rano. Prema porodičnom predanju, ako je Eliot, najstariji, nešto radio sa šest, Niki bi to radio sa tri, a Porter negde između. To što je bila srednje dete značilo je da niko ništa nije pamtio osim kao u izmaglici, samo uopšteno da je Porter bila tamo. Tako se i Sesilija ponekad osećala iako je, naravno, jedino dete pa oni nemaju na koga da obraćaju pažnju osim jedno na drugo.

Sesilija se skupila. „Nemam automobil. Očigledno. Mislim, čak ni roditelji nemaju automobil.“ Bilo je toplo, pretoplo da stoje na suncu. U Bruklinu nije bilo tako toplo. Sesilija je na sebi imala džemper i htela da ga skine, ali već je imala dva kofera i ranac pa nije htela da nosi još nešto. „Ko je pregažen? Je li umro?“

„Barbara Bejker, prava dosada, a jeste, umrla je. S mesta na kom sam sedela izgledalo je da je bila mrtva na mestu, što je, sam bog zna, ono što svi želimo. U redu je, mogu da vozim. Ali hajde da to bude jedan od naših projektića, mmm? Svaka žena treba da zna da vozi. Nikad ne znaš kad će ti to zatrebati. Hajde, ja ću uzeti jedan, ti drugi.“ Astrid je uhvatila dršku manjeg kofera i povukla ga za sobom udarajući o stepenik za stepenikom. Sesilija je uhvatila dršku većeg kofera i krenula za Astrid.

Do Velike kuće je trebalo da se voze pet minuta, ali kružna raskrsnica je bila zatvorena pa im je trebalo osam. Astrid je vozila držeći ruke na volanu u poziciji „deset do dva“, osim kad menja brzine. Sesilija je držala ranac u krilu, čvrsto ga stezala, kao bebu na časovima zdravstvenog obrazovanja. Astrid je uključila radio namešten, kao i uvek, na klapamsku lokalnu stanicu i lokalne vesti s Veslijem Druzom, koga je Sesilija uvek zamišljala kao oblak s očima koji gleda na grad i zumira kad je potrebno.

„Kad se tvoj otac vraća u Novi Meksiko?“ Astrid nije krila negodovanje zbog tog plana.

„Nisam sigurna. Mislim za nekoliko dana.“

„Očigledno mu se tamo dopada. Nije mi jasno kako neko može uživati u šatorima i škorpionima, ali to je Niki. Znaš da nikad nije jeo kikiriki-buter, samo zato što su ga svi voleli? Pretvarao se da je alergičan. A kako je tvoja lepa majka?“ To je rekla bez sarkazma i ogorčenosti. Žilijet je kao tinejdžerka postala manekenka pošto je nju i njenu majku zaustavio na pločniku lovac na talente pred njenim plesnim studiom u Klinjankuru. Ceo život joj je bio takav – neko bi se pojavio s idejom i otvorio vrata. Žilijet bi tad ušla na ta vrata makar ona vodila u kanal za prljav veš. Sesilija je više ličila na oca s povijenim nosom i mekom smeđom kosom koja je izgledala plavkasto kad ne stoji blizu nekog ko je zapravo plav.

„Isto, znaš. Jede rotkvice s maslacem i sve tako.“ Ulice Klappama su široke i s prošaranim hladom, bar usred leta. Tu je Sesilija naučila da vozi bicikl, da pliva, da hvata loptu pravom rukavicom za bejzbol, sve ono što je bilo teže raditi u Njujorku, bar s roditeljima kakvi su njeni. Bila je primorana da ide na časove plesa s majkom, ali zbog mešavine trapavosti i zajedničkog stida, Sesiliji je dozvoljeno da prilično rano odustane. „Ipak uglavnom mislim da je tužna.“

„Niko ne želi da pošalje svoje dete od sebe“, rekla je Astrid. „To jest, ne, pretpostavljam da neki žele. Neki šalju decu u internate čim mogu! Ali tvojoj majci je dopušteno da bude tužna. Biće sve u redu.“

„Dobro.“ Sesilija nije bila sigurna šta su tačno roditelji rekli babi o onome što se dogodilo u Bruklinu.

„Znaš, kad je Eliot došao do gimnazije, razmišljali smo da ga pošaljemo u internat u Nju Hempširu, gde bi se družio s budućim velikim biznismenima. Ali Rasel – tvoj deda – nije hteo ni da čuje. 'Ljudi dolaze u Klapam radi škola!', govorio je. 'Zašto bismo našeg sina poslali odavde? Čemu imati decu ako ćeš ih se ratosiljati i pre nego što imaju nešto zanimljivo da kažu?'“ Sesilija je zurila u babin profil. Astrid je često bila

brbljiva, ali obično nije brbljala o nečem ličnom. Sesilija se postarala da dobro veže pojas za svaki slučaj. „Koliko zanimljivih stvari zaista govore momci tinejdžerskog uzrasta? Mada je tvoj otac bio zanimljiv, zaista je bio. Svi naši susreti s nastavnicima bili su neprijatni izlivi, prave fontane komplimenata, kao da nikad nisu videli nekog očaravajućeg.“ Astrid je pružila ruku i lako potapšala Sesilijin ranac. „To što postaneš udovica isto je kao kad ti cimnu flaster dok razgovaraš o nečem sasvim drugom. Kad si udovica, ne možeš da biraš. Bili smo dvadeset pet godina u braku. Prilično dugo, mada ne i ako imaš u vidu duže razdoblje. Ne kao Barbara i Bob.“ Astrid je usporila i zaustavila se na crvenom svetlu jednog od dva semafora u varoši pa se nagnula napred i glavu naslonila na volan. „Trebalo bi da ga pozovem.“ Upalilo se zeleno, ali Astrid se nije ni mrdnula, pa nije primetila. Sesilija se okrenula da vidi ima li nekog iza njih i bilo je.

„Bako, zeleno je.“

„Oh“, uzdahnula je Astrid i uspravila se. „Naravno.“ Spustila je prozor, izbacila glavu i mahala ostalima da je običu. „Potrebno mi je da posedim ako nemaš ništa protiv. A tvoja majka je pomenula nekakve nevolje s tvojim drugaricama?“

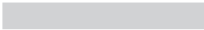
„Da.“ Iz Sesilijinog ranca se začulo zujanje, pa je izvadila telefon. Majka joj je poslala poruku: *Zdravo, dušo, samo proveravam je li te baka dočekala i je li sve u redu. Volim te. Zovi kad stigneš u Veliku kuću.* <3 Sesilija je vratila telefon u ranac a njega spustila između nogu. „Možemo ovde da sedimo ceo dan ako hoćeš.“ Bilo je nevolja s drugaricama, u izvesnom smislu, mada je nevolja bila samo u tome što su njene drugarice imale utisak da žive u video-igri i da su odrasle te njihovi postupci nemaju posledice, a ne deca čije veštine rasuđivanja još nisu sasvim oformljene. Nevolja je u tome što su one uvek pričale Sesiliji svašta a ona nije ni advokat ni terapeut. Samo je dete kao i njene drugarice, ali izgleda da jedina ona to shvata. Nevolja

je u tome što su se roditelji predali na prvi znak nevolje, kao ozlojeđena deca posle prve igre monopola. Odustali su. Odu-
stali su od *nje*.

Astrid je pružila ruku i dotakla Sesilijinu šaku. „Hvala ti, draga. Cenim to. Većini ljudi se mnogo žuri.“

„Ne i meni. Uopšte nikud ne žurim.“ Zažmurila je i slušala kako Vesli Druz opisuje kakvo je vreme.

Peto poglavlje

Spirova palačinkarnica

Eliot je čuo za Barbaru Bejker od Olimpije, koja je vodila *Spirovu palačinkarnicu*. Nije videla kako se ono dogodilo, ali je čula kola hitne pomoći i pometnju, pa je ispod kase izvadila dvogled. Videla je Astrid na drugoj strani ulice i, *hvala bogu*, rekla je Olimpija Eliotu, *hvala bogu, tvoja majka je savršena osoba za takve stvari*. Svi su znali da se Astrid snalazi u teškim okolnostima. Zatim je Olimpija gledala kako medicinski tehničari dižu Barbarino telo na nosila. Dok je ona govorila, Eliot je zurio kroz prozor i zamišljao prizor.

„Znači majka je bila baš tamo?“ Pokazao je viljuškom. „Baš tamo?“

Olimpija je klimnula glavom. Ona je Spirosova unuka i svojevremeno je čuvala decu Strikovih, što znači da je uvek postavljala lična pitanja i zadržavala se predugo pošto sipa kafu, ali Eliot je hranu kod *Spira* voleo više nego igde u varoši pa je svejedno dolazio. Zašto je dvogled stajao ispod kase? Eliot se nije iznenadio – Klapam je takvo mesto, premalo čak i za privid privatnosti. „Upravo tamo. Verovatno je osetila vetar, znaš, kad je autobus projurio. Znaš taj osećaj? Kad sediš tamo a prođe kamion pa cela ulica zatutnji?“